

Legální likvidace splašků stojí ročně desetitisíce

Žumpa se prodraží. Vyměnit ji?

Radka Hrdinová
reportérka MF DNES

Kdyby se všichni řídili zákony, místo splašků z domů a chalup by se do země už celá léta vsakovala jen vyčištěná voda. Teoreticky už nyní za vypouštění splašků trativody a popraskanými žumpami hrozí vysoké pokuty, ale v praxi se zatím úřadům nedaří prokázat, že například za znečištěnou

vodu ve studních nebo v potoce může jedna konkrétní žumpa.

Jenže už za rok to nebude muset prokazovat úředník, ale majitelé domů vypouštějících vodu do žump. Na vyžádání vodoprávního úřadu budou muset doložit, že nechali ze žumpy odvézt takový objem splašků, který odpovídá tomu, kolik vody mohla jejich domácnost spotřebovat.

Zákon platí už rok, poslanci ale dali majitelům domů dva roky na rozmyšlenou. Z pohledu rodinných financí totiž nejde o zanedbatelné náklady.

Vyvážení splašků ze žumpy je totiž v případě, že se to dělá podle zákona, spolehlivě nejdražším způsobem, jak se jich zbavit.

Podle správného postupu zaplatí čtyřčlenná rodina při průměrné spotřebě vody a průměrné ceně za odvoz zhruba 30 tisíc korun. „Lidé, kteří žumpy řádně vyváží, stojí o připojení na kanalizaci nebo o vybudování čistíček. Provoz žumpy je drahý a navíc jsou ve stresu, že jim žumpa přeteče. Firmy, které je vyváží, mají plné termíny a nejsou

Pět novinek pro majitele žump

• **Na splašky bude třeba papír**
Majitelé domů mají už nyní povinnost uchovávat doklady o množství vyvezených splašků ze žumpy, v přechodném období ale úřady neposuzují, zda množství vyvezeného odpadu odpovídá spotřebě vody v domácnosti.

• **Pokuta za chybějící doklady**
Pokud majitel doklady nepředloží nebo jich odveze jen málo, posoudí to od ledna 2021 úřad jako přestupek, za který může dát až 20 tisíc korun pokuty.

• **Až 100 tisíc za znečištění okolí**
Pokud úředníci navíc prokážou, že ze žumpy unikají splašky do okolí, mohou přidat další pokutu za znečištění vod, a to až do výše 100 tisíc korun. Jedná se o sazby pro fyzické osoby, touto částkou mohou majitele protékajících žump pokutovat už nyní.

• **Doklad vydají jen specialisté**
Majitel musí na žumpy objednat firmu, která má oprávnění pro tuto činnost. Na doklad, který dostane, musí být uveden objem vyvezeného odpadu i informace o čistém odpadním vodě, kam ho odváží.

• **Kontroly kvůli stížnostem**
Kontroly dnes chodí hlavně na základě stížností, které úřady musí ze zákona šetřit, a jsou velmi vyčerpávací. Nic jim ale nebrání v namátkových nebo systematických kontrolách. Mají právo vstoupit na pozemek, kde je žumpa umístěna.

vždycky spolehlivé.“ říká Tomáš Snopek, starosta středočeské obce Hlásná Třebaň.

Navíc někteří odborníci z oboru předpokládají, že by cena mohla ještě poskočit nahoru s tím, jak s novým zákonem stoupne poptávka po vyvážení žump. „Přibývá jich, potřebují papíry. Nárůst odhadují tak na 30 až 40 procent,“ říká Lenka Šubrtová z mostecké společnosti Gutra s tím, že řada zákazníků dřív nechávala levně splašky odvézt na pole, což již možné není.

Kvůli zvýšenému zájmu se na vyvezení žumpy musí déle čekat. Dlouhodobý nárůst zájmu zákazníků o tuto službu potvrzuje Jiří Lipold, technický ředitel společnosti ČEVAK, která působí na jihu Čech. Zda od příštího ledna ještě naroste, bude podle něj záviset i na tom, jak přísné budou úřady postupovat při prosazování nového zákona.

Úředník určí množství splašků. Záměr státu je jasný – donutit majitele žump k tomu, aby se napojili na kanalizaci nebo investovali do vybudování domácí čistírny. To znamená jednorázovou investici pohybující se podle kapacity a provedení mezi 50 a 100 tisíci korunami. Na rozdíl od žump však jsou provozní náklady nízké, u domů, kde se trvale bydlí, se podle odborníků pohybuje náratnost investice do pořízení čistírny zpravidla v řádu dvou až čtyř let.

Zda se to podaří, bude záležet i na tom, jak velkou prioritou pro už nyní přetížené vodoprávní úřady

kontrola žump bude. Do konce minulého roku tuto agendu měla na starosti Česká inspekce životního prostředí, která na kontroly chodila zpravidla na základě stížností.

Úředníci vodoprávního úřadu budou mít značné vstoupací na pozemek, kde se žumpa nachází.

Zatím to také vypadá, že bude pouze na úředníci, aby rozhodli, kolik splašků měl majitel žumpy nechat vyvézt.

„Kdyby vznikla pochybnost o množství zlikvidované odpadní vody, může si vodoprávní úřad vyžádat informace o množství odebrané vody. Využívá-li vodu z vlastní studně, lze vycházet z počtu obyvatel a směrných čísel pro spotřebu vody,“ vysvětluje Ondřej Charvát z ministerstva životního prostředí.

Směrná čísla určuje každoročně ministerstvo zemědělství, jde o průměrnou roční spotřebu na člověka, která se dnes využívá například při výpočtu stočného u domů s vlastní studnou. Pro rok 2019 je to 35 m³.

„Pokud by údaje nesouhlasily nebo nebylo vyvážení odpadních vod doloženo vůbec, bude moci vodoprávní úřad za přestupek uložit pokutu až do výše 20 tisíc korun,“ dodává Charvát.

Na otázku, zda dostanou vodoprávní úřady jednotný návod, jak mají předpokládanou spotřebu spočítat u rekreačních využívaných chat a chalup nebo například u domácností, které využívají vodu z vodovodu k zalévání, ministerstvo neodpovědělo.

1 Žumpa
Jímka, do které odtékají splašky z domácnosti. Jediný způsob, jak odpad legálně zlikvidovat, je odvézt ho do čistírny odpadních vod.

⊕ jediné řešení v místech, kde není možné vypouštět vodu do potoka nebo ji nechat zasakovat

- ⊖ vysoké provozní náklady
- ⊖ riziko znečištění

2 Septik

Typ domácí čistírny, vhodný i pro rekreační objekty. Nejčastěji se využívá třikomorový septik zakončený biologickým filtrem, za kterého se vyčištěná voda vsakuje do země nebo vypouští do potoka.

- ⊕ není třeba přivodit energii
- ⊕ neškodí mu výpadyky v užívání
- ⊕ nízké provozní náklady
- ⊖ zhruba jednou za 10 let je třeba filtr vyměnit
- ⊖ nutné pravidelné kontroly účinnosti

3 Domácí čistírna

Řešení pro trvale obydlené domy. Vodu čistí bakterie, které vyžadují pravidelný přísun „potravy“. Přečištěná voda se odvádí do vodního toku nebo zasakuje na pozemek.

- ⊕ nízké provozní náklady
- ⊕ není třeba ji vyvážet
- ⊖ vyšší pořizovací náklady
- ⊖ nefunguje při výpadku energie
- ⊖ pravidelné kontroly účinnosti

Grafika: J.N., MF DNES

Jak se zbavovat splašků

Rok mají majitelé žump na to, aby se rozhodli, co s nimi dál a jaký způsob čištění odpadní vody se jim vyplatí.

INZERCE

REGIOJET ŽLUTÉ PODZIMNÍ VÝLETY PO EVROPĚ

PRHA - KRAKOV od 249 Kč

PRHA - BENÁTKY od 749 Kč

420 220 020 021 www.regiojet.cz

Žumpa je poslední řešení pro případy, kdy to jinak nejde

Provozovat žumpu u trvale obydleného domu je nesmysl,“ myslí si Daniel Papák, jehož firma pomáhá majitelům domů odpovědět na otázku, co s domácími splašky. Ostatně u nových domů jí úřady povolují jen opravdu výjimečně, tam, kde to například kvůli geologickému podloží jinak nejde.

Čím ji nahradit? „Záleží na tom, kolik lidí bude čistěku využívat, zda trvale, nebo jde o rekreační objekt,“ vysvětluje Papák. „Do jiného způsobu čištění odpadní vody se nevyplatí investovat jen u chat, kde stačí žumpu vyvézt jednou za rok,“ říká Papák. Průměrná čtyřčlenná domácnost, která využívá žumpu o objemu osm kubíků, by ji měla ročně vyvézt osmkrát. Vyměnit žumpu za domácí čistěku odpadních vod doporučuje Pa-

pák u domů, kde se bydlí. Mikroorganismy, které čistí vodu v těchto zařízeních, totiž k životu potřebují pravidelný přísun splašků. „Může to fungovat i u rekreačních objektů, kam se pravidelně jezdí, vždy to záleží na tom, jak je objekt využíván,“ říká Papák.

Výhodou domácí čistírny je snadná údržba, stačí několikrát za rok odstranit kal, zákon pak ukládá pravidelné rozbor vyčištěné vody. Náklady na provoz vedle nich zahrnují ještě zhruba dva tisíce za energii potřebnou k provozu čerpadla.

Důležité je vybrat čistěku domácnosti na míru a při jejím používání počítat s kapacitou, na kterou je dimenzována. „Například velké prádlo tato zařízení nemají ráda. Když je vody tolik, že prostředí v čistěce přilísí naředí, nebude dobře

fungovat,“ vysvětluje Papák. Pár dní pak bude vypouštět ne zcela vyčištěnou vodu.

U chat a chalup by vhodným řešením mohlo být vybudování třikomorového septiku. Ten společně s kombinací mechanického a biologického čištění. Při přítoku septikem se splašky postupně zbavují větších nečistot, které rozkládají mikroorganismy v prostředí bez přítoku vzduchu. Nakonec je voda dočistěna přes filtr a vypouští se do potoka či se nechá zasakovat do země, čímž je stejně jako u domácích čistíren potřeba povolení od vodoprávního úřadu. Usazený kal ze septiku je třeba jednou za čas vyvézt, u žumpy je třeba zhruba jednou za deset let vyměnit filtr. Náklady na provoz se podle Papáka pohybují kolem pěti tisíc korun ročně. (rh)